

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus

opioidiriippuvuuden vieroitus- ja korvaushoidosta opioidilääkkeillä

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisesti säädetään terveydenhuoltolain (1326/2010) 28 a §:n, mielenterveyslain (1116/1990) 6 a §:n, Vankiterveydenhuollon yksiköstä annetun lain (1635/2015) 16 a §:n ja terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 22 §:n 3 momentin, sellaisena kuin niistä ovat terveydenhuoltolain 28 a § laissa 1281/2022, mielenterveyslain 6 a § laissa 1283/2022, Vankiterveydenhuollon yksiköstä annetun lain 16 a § laissa 1289/2022 ja terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 22 §:n 3 momentti laissa 1102/2016, nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan opioidiriippuvuuden vieroitus- ja korvaushoitoon. Asetusta ei sovelleta opioidilääkkeiden käyttämiseen tukihoidona opioidiriippuvaisen potilaan somaattisen sairauden aikana tilanteessa, jossa vieroitusoireet pahentavat potilaan kliinistä tilannetta tai vaikeuttavat hänen hoitoaan.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *opioidiriippuvuudella* ICD-10 -tautiluokituksen F11.2x diagnostisten kriteerien täyttymistä;
- 2) *vieroituksella* opioidiriippuvaisen päihteettömyyteen tähtävää hoitoa, jossa käytetään apuna tässä asetuksessa tarkoitettuja lääkevalmisteita; sekä
- 3) *korvaushoidolla* opioidiriippuvaisen hoitoa, jossa käytetään apuna tässä asetuksessa tarkoitettuja lääkevalmisteita ja jossa tavoitteena on kuntoutumisen edellytysten parantaminen ja kuntoutuminen sekä joko päihteettömyys tai haittojen vähentäminen ja potilaan elämän laadun parantaminen.

3 §

Käytettävät lääkkeet sekä niiden määrääminen ja luovuttaminen potilaalle

Opioidiriippuvuuden vieroitus- ja korvaushoidossa voidaan käyttää buprenorfiinia tai metadonia sisältäviä lääkevalmisteita, joita saa määrätä potilaalle terveydenhuoltolain (1326/2010) 28 a §:n 1 momentissa tarkoitettu lääkäri tai hänen tähän tehtävään osoittamansa lääkäri.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja lääkkeitä ei saa määrätä lääkemääräyksellä apteekista toimitettavaksi. Lääkehoito toteutetaan ja lääke voidaan luovuttaa potilaalle otettavaksi vain hoitoa antavan toimintayksikön valvonnassa. Jos potilas sitoutuu hoitoon hyvin, hänelle voidaan kui-

tenkin luovuttaa toimintayksiköstä enintään kahdeksaa vuorokausiannosta vastaava määrä lääkettä. Erityisestä syystä tällaiselle potilaalle voidaan poikkeuksellisesti luovuttaa lääkettä toimintayksiköstä 15 vuorokausiannosta vastaava määrä.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, buprenorfiinia ja naloksonia sisältävää yhdistelmävalmistetta voidaan määrätä lääkemääräyksellä apteekista toimitettavaksi potilaan allekirjoittaman, lääkelain (395/1987) 55 b §:ssä tarkoitetun apteekkisopimuksen perusteella niin kauan, kun sopimus on voimassa. Tällöin lääkärin on merkittävä lääkemääräykseen lääkkeen määräämisestä annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1088/2010) 13 §:ssä määrättyjen tietojen lisäksi hoitamansa virka, toimi tai tehtävä.

4 §

Korvaushoidon edellytykset

Edellä 3 §:ssä tarkoitetuilla lääkevalmisteilla saadaan aloittaa korvaushoito sellaiselle opioidiiriippuvalle potilaalle, joka ei ole vieroittunut tai jolla ei riippuvuuden pitkäkestoisuuden ja kokonaistilanteensa vuoksi ole edellytyksiä vieroittua opioideista.

Hoidon vaativuuden sitä edellyttäessä hoidon tarve tulee arvioida ja hoito aloittaa ja toteuttaa hyvinvointialueen erikoissairaanhoidon toimintayksikössä, valtion mielisairaalassa tai vankiterveydenhuollon yksikössä.

Sekä lääkehoidon että psykososiaalisen hoidon ja tuen tarpeen pitkäkestoisuuden vuoksi hoito tulisi toteuttaa mahdollisimman lähellä potilaan asuinpaikkaa.

5 §

Hoitosuunnitelma

Opioidiriippuvuuden vieroitus- ja korvaushoidon tulee perustua hoitosuunnitelmaan, jossa lääke- ja psykososiaalisen hoidon lisäksi määritellään hoidon tavoitteet, potilaan muu terveyden- ja sairaanhoito, kuntoutus ja seuranta sekä yhteistyö sosiaali- ja terveystalvelujen välillä. Hoidon tavoitteet tulee selvittää hoitoa aloitettaessa ja niitä tulee säännöllisesti tarkistaa. Hoitosuunnitelmaa on tarvittaessa täydennettävä yhteistyössä sosiaalihuollon kanssa tehtävällä palvelusuunnitelmallalla.

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä asetuksella kumotaan opioidiriippuvaisten vieroitus- ja korvaushoidosta eräillä lääkkeillä annettu sosiaali- ja terveysministeriön asetus (33/2008).

Helsingissä x.x.20xx

...ministeri Etunimi Sukunimi

Nimike Etunimi Sukunimi